

ICHKI ISHLAR ORGANLARI XODIMLARINING JAMOATCHILIK BILAN ALOQASI

Rajabov Maqsud Isomiddin o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi

3-bosqich 316-guruh kursanti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11184076>

Annotatsiya: Ushbu maqolada ichki ishlar organlari xodimlarining jamoatchilik bilan ya'ni fuqarolar, siyosiy partiyalar, mahalla huquq tartibot maskani, nodavlat-notijorat tashkilotlari, ommaviy axborot vositalari bilan o'zaro aloqalar va hamkorligi tushuniladi

Kalit so'zlar: kommunikativ aloqalar, PR (public relations), blogerlar bilan suhbatlar, intervyu va inklyuziv ko'rsatuvlar, jamoatchilik nazorati.

Аннотация: В данной статье понимается взаимодействие и сотрудничество сотрудников органов внутренних дел с общественностью, то есть гражданами, политическими партиями, районными центрами правопорядка, неправительственными и некоммерческими организациями, средствами массовой информации.

Ключевые слова: коммуникативные отношения, PR (публик рилейшнз), беседы с блоггерами, интервью и инклюзивные шоу, общественный контроль.

Abstract: In this article, the interaction and cooperation of the employees of the internal affairs bodies with the public, i.e. citizens, political parties, neighborhood law and order center, non-governmental and non-profit organizations, mass media is understood.

Keywords: communication relations, PR (public relations), conversations with bloggers, interviews and inclusive shows, public control.

Jamoatchilik bilan aloqalar tushunchasi va mohiyati, birinchi navbatda muloqot, ya'ni odamlar o'rtasidagi muloqotdir. Mustaqil fan sifatida bu hodisa bir necha asrlar oldin faoliyat ko'rsata boshlagan, biroq o'sha davrning tamoyillari va usullari bugungidan sezilarli darajada farq qiladi.

PR o'rganish predmeti sifatida, uning joriy talqinida "to'g'ri" ma'lumotni etkazish usullari to'plami sifatida XX asr boshlarida qo'llanila boshlandi. Bugungi kunda bu muayyan davlat organi yoki tashkilot nomidan odamlar bilan muloqot qilish usuli, boshqaruv vositasining bir turi.

Jamoatchilik bilan aloqalar - bu nima? Bu, shuningdek, foydalanuvchi va umuman, ommaning fikr-mulohazalarini so'rash, teskari aloqa vositalaridan foydalanishdir. Olingan ma'lumotlarga asoslanib, PR mutaxassisleri, iste'molchilarning xohish-istaklari bo'yicha ustun rasmni yaratadilar,

kompaniya siyosatini bilvosita o'zgartiradilar.ularga nisbatan. Jamoatchilik bilan aloqalar sohasida eng muhimi, bu o'zgarishlar haqidagi ma'lumotlarni ommaga yetkazish, ularga bu islohotlar o'zlari uchun qulay ekanini bildirishdir.

Yuqorida aytib o'tilganidek, jamoatchilik bilan aloqalar asoslari birinchi navbatda ichki ishlar xodimidan ham, potentsial fuqarolardan ham ma'lumot almashishdan iborat. Shuning uchun bu muloqot jarayonini optimal va samarali qilish muhim.

Partiya bilan aloqalar tizimi nihoyatda ko'p qirrali va birinchi qarashda ko'rinadiganidan ham murakkabroq. Omma fikrini muvaffaqiyatli boshqarish uchun buning o'zi etarli emas ularni ishontirish uchun, shuningdek, voqealarni oldindan ko'ra bilish va ikki tomon manfaati uchun ularni engishga qodir bo'lish kerak.

Ammo ichki ishlar xodimi suhbatni muvaffaqiyatli o'tkazish uchun nima bo'layotganidan xabardor bo'lishning o'zi yetarli emas, shuningdek, vaziyatlar qanday rivojlanishini rejalashtirish va shu bilan birga tajovuzkor pozitsiyalardan voz kechishi kerak.

Yuqoridagilardan tashqari, jamoatchilik bilan aloqalar nima? Bu nafaqat olingan, balki taqdim etilgan ma'lumotlarni ham doimiy nazorat qilishdir. Shu sababli, xodimlar doimiy nazorat ostida, ommaviy axborot vositalari faqat e'lon qilish zarur deb hisoblagan ma'lumotlarni oladi.

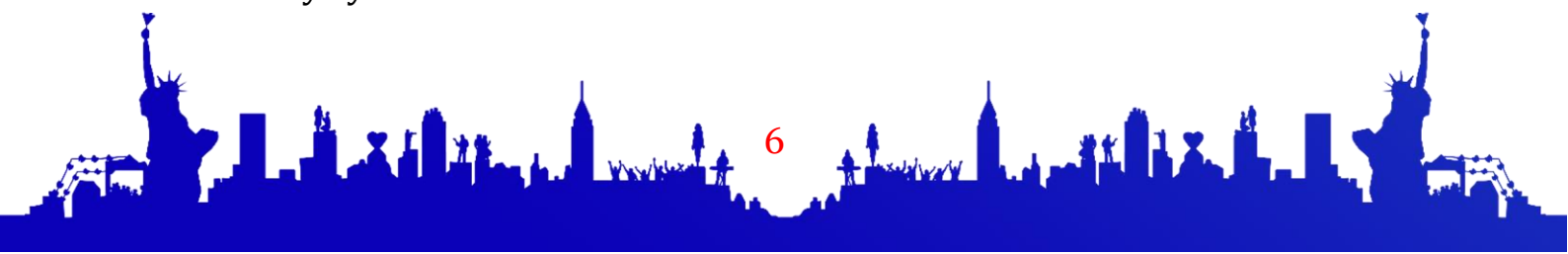
Hozirda jurnalistika fakultetlarida "Jamoatchilik bilan aloqalar" yo'nalishi mavjud. Mutaxassislik mustaqil ravishda mavjud emas va sotsiologiya va notiqlik kabi sohalar bilan chambarchas bog'liq.Bu borada ichki ishlar tizimida ham bir qancha ishlar amalga oshirilmoqda.

Hozirda ko'plab zamonaviy universitetlar kerakli ma'lumotlarni qabul qilish va qayta ishlash hamda uni to'g'ri taqdim etish ko'nikmalarini o'rgatadi. Ammo shuni ta'kidlash joizki, PR ko'proq ruhiy holat va buni besh yil ichida o'rgatib bo'lmaydi.

Adabiyotni xohlagancha o'qishingiz va PR san'atining nozik tomonlarini o'rganishimiz mumkin, lekin buni his qila bilish muhim va odamlar ommasiga to'g'ri va kerakli ma'lumotlarni etkaza olish.

Shuning uchun PR ustasi bo'lish ommaviy kommunikatsiya sohasida muvaffaqiyatga erishishni anglatmaydi, bu yetarli emas.

Biz allaqachon aniqlaganimizdek, bu oson ish emas - jamoatchilik bilan aloqalarning nozik tomonlarini bilish, mutaxassislikning o'zi murakkab va unda sof nazariya yetarli emas.

Yangi kelgan ichki ishlar xodimi omma bilan yaqin aloqa o'rnatishga yordam beradigan bir qancha sirlar mavjud:

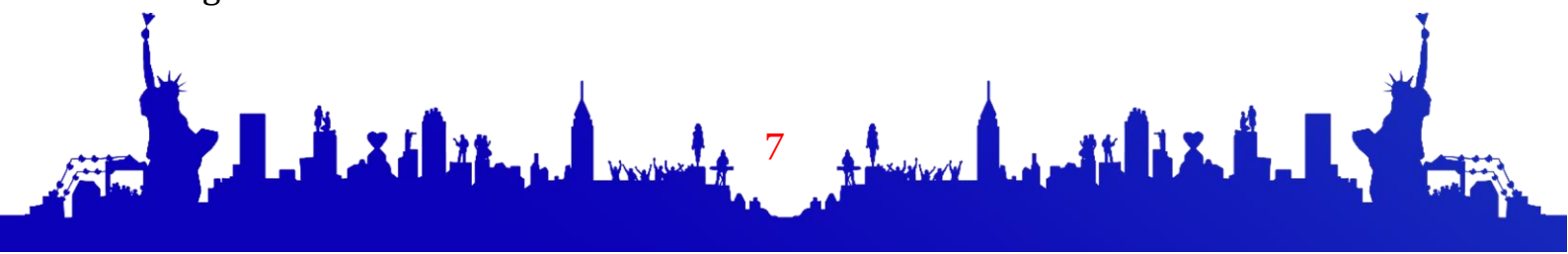
1. Agar sizga biron bir ma'lumot berilsa, uning to'liqligi va aniqligini ta'kidlab o'tishdan hech qachon tortinmang.
2. Hech kimga sir emaski, odamlarni oddiy odamlar jalb qiladi. Shuning uchun samimiylik sizning asosiy qurolingizdir.
3. Hech bir voqea zerikarli va monoton bo'lishga loyiq emas. Shuning uchun uning maftunkorligi faqat sizning qo'lingizda.
4. O'z nuqtai nazarangiz salbiy bo'lsa, bildirmang. Muvaffaqiyatli PR xodimi do'stona suhbatdoshdir.
5. Ommaviy fikr siz uchun eng muhimi, shuning uchun uni hech qachon e'tiborsiz qoldirmang va uni o'rganishga doim vaqt ajrating.
6. Yaxshi PR odam hech qachon to'xtamaydi. Siz dam olayotganingizda, muvaffaqiyatli usta odamlarni o'z tomoniga tortadi
7. Endi esa yuqoridagi postulatlarini ishlab chiqqan va bir butunga birlashtirgan shaxs haqida gapiraylik. Bu Sem Blek. Uningsiz bugungi kunda jamoatchilik bilan aloqalar muhim ahamiyatga ega.

Mashhur sotsiologning salmoqli ma'ruzalari zamonaviy PRga ulkan hissa bo'ldi. Darhaqiqat, zamonaviy Rossiyada jamoatchilik bilan aloqalar - bu nima? Bu Sem Blekning mehnati samarasidir. Aynan u bir vaqtning o'zida jamoatchilik bilan aloqalarni rivojlantirish uchun postsovet makonida aloqalari nazariyasini kashf etgan.

Postsovet hududida jamoatchilik bilan aloqalarni tashkil etish yangi zamin va hozircha ancha foydali. Bir necha o'n yillik rivojlanishga qaramay, ommaviy kommunikatsiyalarning zamonaviy ichki targ'iboti o'zining mukammallik cho'qqisiga chiqdi, deyishga hali erta.

Rossiya bozorida jamoatchilik bilan aloqalarning asosiy vositasi bannerli reklama hisoblanadi. Iste'molchining u yoki bu mahsulotni yoqtirishi va u o'z xohishiga ko'ra nimani o'zgartirishi haqida muvaffaqiyatli va uzluksiz fikr-mulohazalar haqida gapirishga hali erta. Hozirgi postsovet xaridorining vazifasi reklama beruvchilar unga mehr bilan taqdim etgan narsalarni iste'mol qilishdir.

Ehtimol, yana bir necha o'n yillar o'tadi va nochor bolalar, etimlar, nafaqaxo'rlar, nogironlar uchun turli tadbirlar nafaqat postsovet hududidagi siyosiy saylovlar arafasida, balki oddiygina bo'lib o'tadi. odamlar u yoki boshqa choyni tatib ko'rishlari uchun. Ammo hozircha biz bundan yiroqmiz va ular bergan narsadan mamnunmiz.

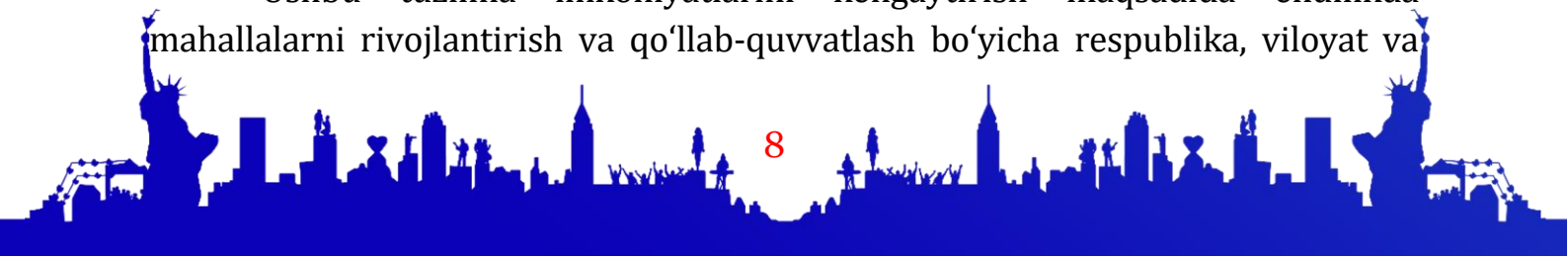

Bugun hududlarda mahalla raisi, aholi bandligini ta'minlash va kambag'allikni qisqartirish masalalari bo'yicha hokim yordamchisi, yoshlar yetakchisi, ayollar faoli hamda profilaktika inspektoridan iborat o'ziga xos boshqaruv modeli shakllandi. Mahallaning ijtimoiy-iqtisodiy rivoji, tinchligi uchun mas'ul bo'lgan mazkur tarkib bir yoqadan bosh chiqarib, hamjihatlikda ish olib borsalar ko'zlangan maqsadga erishiladi.

– Mahallalarda hokim yordamchisi, xotin-qizlar faoli, yoshlar yetakchisi kabi yangi mutaxassislar ish boshlaganiga hali ko'p vaqt bo'lmadi, ammo ularning faoliyati natijasi qisqa vaqtda yaqqol ko'zga tashlana boshladi, Buni aholining mahallaga ilgarigidek moddiy yordam so'rab emas, ko'proq tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yish uchun murojaat qilayotgani, xotin-qizlar va yoshlar yaratilayotgan sharoitdan unumli foydalanishga intilayotganidan ham bilish mumkin. Aholining bu boradagi intilish va sa'y-harakatlarini qo'llab-quvvatlash maqsadida davlatimiz rahbari mahalladagi "beshlik tizimi"ni yanada takomillashtirish, barcha masalalarni bir joyda hal etish uchun imkoniyat yaratish lozimligini ta'kidladi. Davlatimiz rahbari ilgari surgan tashabbus asosida mahalla institutining isloh qilinishi ijtimoiy ko'makka muhtoj oilalarga yordam berish, jinoyatchilik, oilalarda zo'ravonlikning oldini olish, aholi bandligi, ijtimoiy muhofazasi kabi masalalarni hal etishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu vazifalarni bajarishda har bir mahallaning o'z yondashuvi, yo'nalishi bo'ladi. Eng muhimi, bularning barchasini hal etish uchun tashkiliy chora-tadbirlarni to'g'ri belgilash barobarida moliyaviy ko'makka ehtiyoj tug'iladi. Shu jihatlar e'tiborga olinib, mahallaning moliyaviy mustaqilligini ta'minlash maqsadida aholidan yig'iladigan mol-mulk va yer solig'ining 10 foizini mahalla byudjetida qoldirish tizimi joriy qilinadi. Joriy yilda bu amaliyot yurtimizning bir qator tumanlari qatori viloyatimizdan tanlangan Urgut tumanida yo'lga qo'yildi va ijobiy natija berdi. Endilikda ushbu amaliyot barcha mahallalarda joriy qilinadi. Mahalladagi "beshlik"ka soliqchi hamda mahallaning o'zida yolg'iz keksa, nogiron va boshqa muhtojlarga ijtimoiy xizmat ko'rsatuvchi ijtimoiy xodim qo'shilib, birgalikda ishlaydigan "mahalla yettiligi" tashkil etilyapti. Endilikda aholi uchta ijtimoiy daftarga kiritiladi, moddiy yordam, subsidiya va kredit ajratish kabi 70 dan ortiq masala mahallaning o'zida hal qilinadi. Shuningdek, ijtimoiy daftarlar uchun beriladigan mablag'lar bandlik, tadbirkorlik va kasanachilik jamg'armalaridan har bir mahallaga taqsimlanadi. Ya'ni, mablag'ni ishlatish mahallaning o'zida, "yettilik" ixtiyorida bo'ladi.

Ushbu tuzilma imkoniyatlarini kengaytirish maqsadida endilikda mahallalarni rivojlantirish va qo'llab-quvvatlash bo'yicha respublika, viloyat va

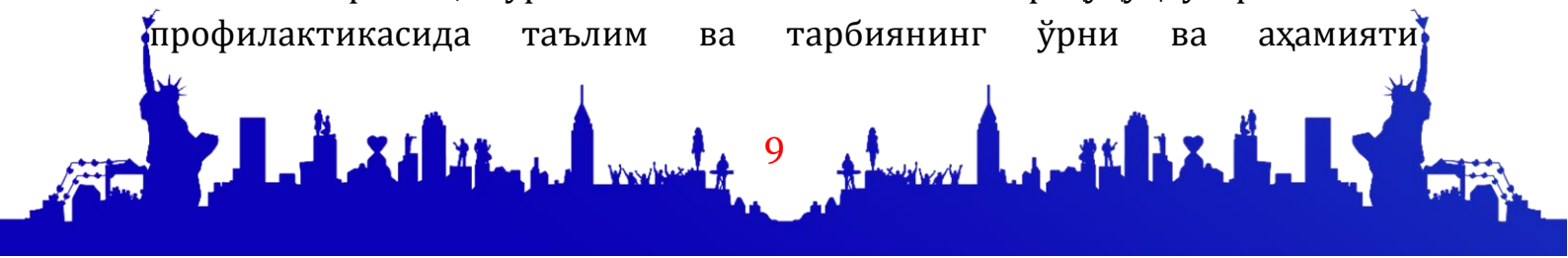

tuman, shahar kengashlari joriy etiladi. Hududiy kengashlarga hokimlar rahbarlik qiladi. Kengashlar "mahalla yettiligi" qo'ygan masalalar bo'yicha har bir tumanning xususiyati, mahallalarning o'ziga xosligidan kelib chiqib, muammolarga yechim topadi, moliyaviy manbalarini aniqlaydi. Bundan tashqari, tuman bandlik idoralarining bir qator vazifalari mahallaga o'tkazildi. Jumladan, jamoat ishlari jamg'armasi mablag'lari hisobidan ishsiz aholini obodonlashtirish va mavsumiy ishlarga jalb qilish, ularga haq to'lash vakolati mahalla raisiga beriladi. Tuman mehnat bo'limlari vakant o'rinlar haqidagi ma'lumotlarni mahallaga taqdim etib boradi. Mahalla raisi o'z hududidagi ishsizlarni ishga joylashtiradi.

Videoselektorda ta'kidlaganidek, mahalladagi "beshlik" har biri o'z vazirligiga hisobdorligi sabab yagona jamoa sifatida kutilganidek samara bermadi. Shuningdek, ijtimoiy daftarlardagi mablag'larni to'g'ri taqsimlashda "beshlik"ning hamkorligi, mahalla raisining o'rni bilinmayotgani, ijtimoiy daftarlarda mahalladagi mas'ullar tomonidan alohida-alohida yuritilayotgani, vazifalarida ko'p takrorlanishlar borligi aniq ko'rsatib o'tildi. Shuning uchun "mahalla yettiligi"ning vazifalari aniq belgilab berildi. Raisning ham, hokim yordamchisi va yoshlar yetakchisining ham, umuman, mahalladagi har bir mas'ul javob beradigan yo'nalishlar aniq. Gap belgilangan vazifalarning o'z vaqtida, sifatli bajarilishida qolmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. 2023 y. <https://lex.uz/docs/6445145>.
2. Mirsalixova, Guzal, and Shoyimbek Shodiyev. "VOYAGA YETMAGANLAR JINOYATCHILIGINING O 'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI." Development and innovations in science 3.1 (2024): 160-168.
3. Таштемиров А. А. и др. Ижтимоий профилактика объекти сифатида алкоголизм таъсиридаги шахслар билан ишлаш фаолиятини такомиллаштириш //So 'ngi ilmiy tadqiqotlar nazariyasi. – 2023. – Т. 6. – №. 12. – С. 552-558.
4. Tashtemirov A., Po'latov A. Ayollar jinoyatchiligining oldini olish chora-tadbirlari //Инновационные исследования в науке. – 2024. – Т. 3. – №. 1. – С. 75-78.
5. Тоштемиров А. А. Некоторые аспекты изучение модели управленческой деятельности в органах внутренних дел. – 2022.
6. Таштемиров А., Курчибоев Ж. Вояга етмаганлар ҳуқуқбузарлигининг профилактикасида таълим ва тарбиянинг ўрни ва аҳамияти

- //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 130-135.
7. Таштемиров А. А. и др. Вояга етмаганлар ўртасида ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўйича ички ишлар органларининг ҳамкорлиги //O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali. – 2023. – Т. 2. – №. 25. – С. 32-40.
8. Aliqulovich, Tashtemirov Anvar, and Murodullayev Xusan Atxam o'g'li. "Profilaktika inspektorining ommaviy tadbirlarni o'tkazish jarayonidagi ishtirokining oziga xos xususiyatlari." O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali 2.24 (2023): 230-235.
9. Тоштемиров А. Киберфирибгарлик билан боглик жиноятларнинг пайдо булиш ва ривожланиш тарихи //Общество и инновации. – 2022. – Т. 3. – №. 11/S. – С. 95-102.
10. Мирсалихова, Г. А. (2023). Вояга етмаганлар томонидан ҳуқуқбузарликлар содир этилишига имкон берувчи шарт-шароитлар ва уни бартараф этиш йўналишлари. O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali, 2(22), 116-123.
11. Мирсалихова Г. А. Вояга етмаганлар жиноятчилигига қарши курашишда айрим процессуал тергов ҳаракатларини ўтказишнинг ўзига хослиги //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2022. – Т. 2. – №. 12 Special Issue. – С. 141-146.
12. Мирсалихова, Гузал. "Ички ишлар органлари тезкор қидирув фаолияти тизимида амалга оширилаётган маъмурий-ҳуқуқий ислохотлар истиқболлари." Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук 2.10 Special Issue (2022): 214-217.

